

Nikjer ni zapisano, da mora človek v gorah umreti

Nevarnosti v gorah, Varnost in tveganje v skali in ledu, Pit Schubert, Planinska založba PZS, Ljubljana, 2004.

Pred nami je knjiga Pita Schuberta, ki je nastala na podlagi rezultatov Komisije za varnost pri Nemškem planinskem društvu. Že 36 let izredno resno in podrobno raziskuje varnost in tveganje pri planinstvu, alpinizmu in športnem plezanju. Njihove ugotovitve so zbrane v srhljivih pripovedih in slikah, ki jih ne moremo odložiti, dokler ne pridemo do konca. Še vedno pa ostaja začetno vprašanje: Kako se je moglo to zgoditi?

Avtor seveda pričakuje od nas temeljito planinsko in alpinistično znanje. Ne mudi se toliko z osnovami nevarnosti v gorah, saj pričakuje, da jih vsi poznamo iz planinskih in alpinističnih šol. Še posebno pri nas, ko imamo tudi v planinstvu občutek, da znamo vsi vse in nam nobeno opozorilo ne pomaga, da ne bi rinili v najhujše. Branje te knjige nas najprej strezni in takoj nato šokira. Naslovi in podnaslovi so izredno zgovorni, besedilo neusmiljeno. Vrstijo se primer za primerom, napaka za napako, smrt za smrtjo. Vse brez možnosti, da bi si našli izgovor in pobegnili pred povedanim.

Nevarnostim vremenskih obratov in strel smo se že skoraj privadili, vendar nas zgovorni primeri osupnejo. Sledijo poglavja o pretrganih vrveh, zaradi staranja, padcev in pomot in o neverjetnih zgodbah v zvezi s tem, o zlomljenih in odprtih vponkah in prečnih obremenitvah, o vprašanih navezovanja in zakaj najlonski vozec ni varen, o spuščanjih po vrvi, ki niso nikoli povsem varna, o plezanju z varovanjem od zgoraj in problemih uporabe prižeme, o varljivem starem železju, ki je vzrok za številne nesreče, o plezanju z vrvo med kraki in o nevarnostih pri umikanju iz stene, o malomarnosti in bolečih izkušnjah s čeladami, o vsem, kar se lahko še zgodi med vzpenjanjem in plezanjem, o nevarnostih podcenjevanja ledeniških razpok in možnostih, da potegnemo s seboj tudi soplezalce. Potem je na vrsti poglavje o reševanju, ki ni vedno lahko in so odločitve pri tem marsikdaj težavne. Sledi še skromna tolažba v obliki primerov preživelih, ob tem pa majhna verjetnost, da bi velikokrat imeli takšno srečo.

Knjigo bistveno dopolnjujejo številne barvne fotografije, ki nam jemljejo dih. Ob vseh fotografijah smrtno ponesrečenih se zdrzemo. Vemo, da je knjiga nastala v tujini, vendar se nam zdi, da smo po obleki in opremi prepoznali svojega pokojnega prijatelja. Pomislimo: Zgodilo se bo tudi nam! Tehnične skice so s svojo izredno nazornostjo in poučnostjo prav tako neusmiljene do našega neznanja in napak. Karikature, ki se jim včasih tudi nasmehnemo, brenčijo okrog nas kot nadležne muhe in prav tako učinkujejo neizprosno.

Kaj nam še ostane po prebiranju takšne knjige? Takoj v planinsko in alpinistično šolo, ali pa podarimo čevlje in vrnimo opremo in pojdimo daleč stran od krajev, kjer nas poleg vsega drugega gnjavi še zemeljska privlačnost! Planinska založba nas je spet razveselila z izdajo nujno potrebne strokovne knjige. Gre za nepogrešljivo dopolnilo učbenikov plezalne te-

hnike, v katerem igrajo glavno vlogo naše napake. Vsekakor jih bo moral vzeti v roke vsak kolikor toliko resen planinec, alpinist in gorski reševalec in jo temeljito predelati. Še posebno pa to velja za vse strokovne planinske, alpinistične in reševalske kadre, ki bodo vsebino knjige nujno morali imeti ves čas v glavi, knjigo pa pri roki. Morada se kdo tega še ne zaveda, vendar bo to spoznal prav kmalu.

Sedaj je priložnost poudariti, da je izdajanje strokovne literature od vsega začetka eno bistvenih poslanstev Planinske založbe. Za planinsko leposlovje si prizadevajo druge založbe, za strokovno literaturo pa ni nobene gneče. Zato je izdaja te knjige izredno razveseljava, čeprav govori o žalostnih stvareh. Naj ob tem nihče ne razpreda, da je resno pisanje o nesrečah slaba reklama za planinstvo in planinsko organizacijo. Gore so lepe kot dekle in bridke kot smrt, pravi gorenjski pregovor. Rešuje nas samo znanje in resnost.

Zato naj knjiga čimprej pride med vse naše planince. Predstavitvam in promocijski ceni naj sledijo popusti za strokovne skupine in drugi načini proti kopičenju zalog v skladišču.

Prepričani smo, da bo urednik strokovnih planinskih publikacij poiskal in spodbujal tudi domače avtorje. S svojim zgledom bo k delu potegnil za seboj še koga, ki bo prihodnjič postoril manjkajoče malenkosti. Res se lahko že zdaj veselimo izida naslednje strokovne knjige.

France Malešič

V stenah Zahodnih Julijcev

Giulie Verticali, Daniele Picilli in Maurizio Callegarin, založba Chiandetti, Videm, 2004.

Za vse ljubitelje vertikal Zahodnih Julijcev je izdaja vodnika Giulie verticali razveseljava novica. Avtorja, alpinistična inštruktorja z dolgoletnim plezalnim stažem, sta se pri ustvarjanju vodnika spopadla s precej nevhvaležno nalogo, saj